

MAILEGUZKO HITZEN ARAZOARI SEGIDA EMATEAZ

Donostia, 1984, Abenduak 21

Fr. L. Villasante

Jaunak:

Beste hizkuntzetarik etxekotu behar diren hitzen idazkera eta itxurari buruz, dakizuenez, Euskaltzaindiak bi Jardunaldi eginak ditu, biak Landa-goienen. Lehen Jardunaldietako gaiak pasatuak dira jadanik batzarrera eta honek lau erabaki edo agiri hartuak ditu, hots: 1.—Hitz-hasierak. 2.—Hitz-bukaerak. 3.—G, J, I, Y. 4.—X.

Bigarren Jardunaldietako gaiak sailkatzeko eta oihan beltz horretan argi egiten laguntzeko, Mitxelenarengana jo nuen lehenbizi. Honen txostena Urriko batzarrean aurkeztu eta zabaldu zen. Hura oinarri harturik, Azaroko batzarrean neure txosten bat irakurri nuen auzi honen gakoa, eta, beste aldetik, premia zertan datzan azalduz, eta sailkatze on bat egiten asmatzeko Pello Salabururen laguntza eskatu nuen. Halaxe egin du berak eta bihotzez eskerak ematen dizkiot.

Gasteizen bildu ginen Abenduaren 13an. Hemen puntu zaila eta premiazkoena kontsonante-multzoena iruditu zaigu. Beraz, hau da batzarreetan aztertzeo aukeratu dugun gaia. Pello Salaburuk irakurri duen txostenean ikusi duzue nola egin dugun gai guzti honen sailkapena. Lau burutan banatu dugu dena. Badugu, bada, gaia, eta axola handiko gaia, heldu den urteko gure batzarreetan aztertzeo, eta, Euskaltzaindiak hala behar dela uste baldin badu, erabakitzeko.

Oraingo lau puntuok lehen go bestea lauen segida direnez gero, V., VI., VII. eta VIII.a deituko ditugu.

Orain puntu bakoitza aztertzeo eta erabaki-proposamena batzarrera ekartzeko, batzordeñoak izendatu behar ditugu. Nik izenak proposatuko ditut. Zuek ezango didazue ea dauden-daudenean onartzen diren, ala aldatu behar diren. Lehen tokian aipatzen dudan izena batzordeñoaren arduradun edo gidaria izango da.

Goazen, bada, batzordeñoak bana-banaka izendatzera:

V. puntua edo gaia

Puntu honek bi parte ditu:

A) N, R, Lren ostean S, Z, X datorrenean, ea T tartekatu behar den. Adibidez: Unibertsitate, Entziklopedia.

B) Bi sudurkari elkarren ondoan daudenean, zer egin? Adibidez: gimnasia, amnistia, inmigrazio.

Hartako batzordeñoa: Nik proposatzen ditut Pello Salaburu bera arduradun bezala, eta Patxi Goenaga eta Mikel Zalbide berarekin batean batzordeñoa osatzeko.

VI. puntua edo gaia

Bi leherkari elkarren ondoan daudenean, zer egin? Adibidez: adberbio, administrazio, elektrizitate.

Batzordeñoa: Alfontso Irigoien, Karmele Rotaetxe eta L. M. Mujika (berau izan zen kontsonante-multzoen gaia Landagoienen azaldu zuena).

VII. puntua edo gaia

Puntu honek ere bi parte ditu:

A) Zer egin silaba amaieran bi kontsonante ditugunean, horietarik lehenbizikoa sudurkaria delarik? Adibidez: Instituto.

B) Gainerako kasuetan zer egin? Adibidez: Substantibo.

Batzordeñoa: Patxi Altuna, Francisco Ondarra eta Xabier Kintana.

VIII. puntua edo gaia

Bi igurzkari edo frikari ditugunean, zer egin? Adibidez: aszeta, disziplina, eszeptiko.

Batzordeñoa: Jean Haritschelhar, Emile Larre eta Beñat Oiharzabal.

Oharra: II. Jardunaldien Azalpena ere, Mikel Zalbidek prestatua, hor dago, eta batzordekideei zabal dakieke, nahi baldin badute behintzat. Zenbait argibide izateko balio lezake.

Prozedura.—Aurreko zatiari hasiera ematerakoan esan nuena bir-esango dut: “Gauzak ondo egiteko, hobe izango da batzarre bakoitzera puntu bakar bat baizik ez ekartzea. Eta batzarrearen aurretik erabaki-proposamena, batzordeñoaren arduradunak izenpetua, euskaltzain oso guz-

tiei bidaliko zaie, aitzinetik azter dezaten. Horretarako batzordeñoak garaiz egin beharko du bere lana, eta bere proposamena Arbietora Rikardo Badiolari bidaliko dio, honek euskaltzainei zabal diezaien”.

Gehiegi eskatzea ote da Urtarrileko batzarrerako V. puntua aurkeztea? edo puntu horren lehen partea bederen?

Jaunak: Euskaltzaindiari zuzenki dagokion eta euskararentzat ondorio-tsu den arazoa dugu hau. Ea guztion artean buru ematen diogun, eta ez nolana-nahi, ongi eta behar den bezala baizik.